

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية (جعله)

مسائل جعله (عدم تعیین جعل)

درس ۵

استاد وافی

مسائل جعله: عدم تعیین جعل

شهید اول می گوید: «کَلِمَا لَمْ يَعْينْ جَعْلًا...»

در هر عقد جعله ای که جعل و عوض معین نشود، اجرة المثل برای عامل ثابت است؛ مشروط به سه شرط:

۱. عامل طبق مقتضای عقد عمل کند.

۲. صیغه را از جاعل بشنود.

۳. بقصد تبرع عمل را انجام ندهد.

جعل رد عبد آبق

مشهور علماء: جعل عبد آبقی را که جاعل برایش جعلی تعیین نکرد؛ به دو صورت بیان کرده اند:

الف - اگر عامل، عبد آبق را از شهری که مالکش در آن ساکن است پیدا کرده و تسلیم نمود، مستحق یک دینار است.

ب - در صورتی که عبد را از غیر آن شهر پیدا نماید؛ مستحق چهار دینار است.

مخالفت شهید ثانی

ایشان در مقام مخالفت با این قول، می گوید: «مستنده ضعیف»؛ مستند قول مشهور در این مورد ضعیف است.

اشتراک در جعل

در رساله‌های **مجتبای امام صادق** علیه السلام

اگر چندین نفر، مشترکاً ضالّه را تسلیم مالک کردند؛ آن جعل، بین آنها بالسّویه تقسیم می‌شود.

تعیین جعل متغایر

اگر جاعل برای عاملین، جعل متغایر تعیین کند؛ روشن است هرکس که ضالّه را تسلیم مالک کرد؛ فقط همان جعلی که برایش معین شده را مستحق می‌شود و اگر سه نفر از عاملین، شریک در ردّ بودند، نصیب هر کدام، یک سوم جعلی است که برای آنها تعیین شده بود.

اختلاف در اصل جعل

در صورت وقوع تنازع بین جاعل و عامل در اصل جعل؛ قول مالک با قسم مقدم می‌شود؛ زیرا کلامش موافق با اصل (اصل عدم وقوع عقد جعاله) است و همین‌طور اگر در میزان جعل، اختلاف نمودند؛ قول مالک با حلف مقدم می‌شود، چرا که قولش، مطابق با اصل برائت ذمه مالک است؛ نسبت به جعل زائد.